

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 a hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyetmás.

++++

Budapest, decz. 26.

Ha már a miniszterelnök ur, da-
 czára az ország szomoru gazdasági ál-
 lapotának, betérjesztette a civilistára
 vonatkozó törvényjavaslatot és pártjá-
 val együtt bizonyára végtelenségig küzd
 annak megszavazásáért: eszközölje ki
 legalább felvilágosításaival és közben-
 járásaival az apostoli királlyal, hogy
 teljesítse a nemzetnek azon kívánságát,
 hogy legalább a trónörökös és a főher-
 czegek egyrésze lakjanak állandóan
 Magyarországon.

A mint Mátyás király udvartartá-
 sát bámulta a világ, úgy a magyar
 király külön udvartartását ismerje most
 is a világ, — és ez által újabb és nyo-
 matékosabb kifejezést nyerend a kül-
 földön is, hogy más Bécs és az osztrák
 korona és más Magyarország és Szent
 István apostoli koronája!... Budapest
 ipara, kereskedelme és társadalma meg
 nagy lendületet nyerne, ha a magyar
 udvartartás valahára újból megvaló-
 sulna és ha legalább trónörökösünk ál-
 landóan itt laknék!...

Mai napság általános jelszó: do
 ut des! adok neked, hogy te is adj
 vissza valamit! Ha már kikerülhetlen,
 hogy az udvartartás költségei emelte-
 senek és ehhez állását köti bizonyára
 a miniszterelnök és a jelen kormány:
 akkor legalább azt vigyék ki ő felsé-
 génél, hogy ő felsége is adjon valmit
 ennek fejében a nemzetnek s ezzel eny-
 hitse némileg az újabb terhek viselését.

Vonja hát vissza a miniszterelnök,
 írja a M. Á., a napokban benyújtott
 törvényjavaslatot vagy módosítsa azt
 és fogadja el úgy a kormány, mint
 pártja az itt következő törvényjavasla-
 tot, melynek elfogadása könnyebben
 keresztül menne, régi sérelmeket is or-
 vosolna.

Vagy legalább az ellenzék adja be
 ezt a javaslatot és kérje a Házat en-
 nek elfogadására, hogy — a felsőbb
 körökben is tudják, mily rekompen-
 zációt vár itt a nemzet a háztar-
 tás költségeinek emeléseért és az újabb
 terhek viseléséért!

Törvényjavaslat

6 cs. és kir. apostoli Felsége udvartartási
 költségeiről.

1. §.

A magyar szent korona országai 6 csá-
 szári és apostoli királyi Felsége udvartartási
 költségeihez 1903. évi január hó 1-től 1913.
 decz. 31-ig évenként 11 millió koronával já-
 rulnak.

2. §.

A királyi udvartartás költségeinek ezen
 felelőssévével együttesen legkegyelmesebben
 ehrendeli I. Ferencz József 6 Felsége, az
 a trón várományosa, illetőleg törvényes örö-
 köse ezentul állandóan a budai királyi palo-
 tában lakjék; ott állandó háztartást vesse-
 sen és ezzel a budai várpalota fényét az 6
 távollétében is emelje.

3. §.

Ugyancsak intézkedik 6 Felsége, az
 apostoli király ezen törvény életbeléptetésé-
 vé egyidejűleg, hogy a királyi házhöz tar-
 tozó és családos főherczegek egyharmad
 része, vagy legkevesebb tíz kir. főherczeg
 Budapest, vagy legalább Magyarország
 területén állandó lakással és magyar ház-
 tartással birjon a paritás kifejezésére stb.

*

Három esztendő óta gyakran fel-
 merül annak a hire, hogy báró Fejér-
 váry Géza honvédelmi miniszter bele-
 fáradván terhes hivatala vezetésébe,
 nyugalomba vonul. Most ismét felme-
 rül ennek a hire, még pedig oly for-
 mában, hogy most már a király sem
 marasztalja tovább báró Fejerváryt, a
 ki tudvalevőleg a parlament legutóbbi
 zivataros ülési alatt is gyakran emle-
 gette lemondási szándékát. A minap,
 mikor a honvédelmi miniszter Bécsben
 járt s a mikor állítólag felajánlották neki
 a hadügyministerséget, Fejerváry nem-
 csak hogy ezt köszönettel nem fogadta
 el, de egyuttal engedelmet is kért, hogy
 nyugalomba mehessen. Hivatkozott győn-
 gélkedésére, a korára és a király, ha
 nem szívesen is, de belenyugodott a
 dologba. Így tehát — mint hírlík —
*Fejerváry nem sokára megállíttá áll-
 sától.* Alkalmassint csak a honvédelmi
 költségvetés letárgyalását várja meg
 be s azután nyugalomba megy. Csak
 igaznak bizonyulna végre ez örvende-
 tes híresztelés.

*

A kiegyezésnek beavatottak szerint
 még ez évben okvetlen dűlőre kell
 jutnia.

Széll Kálmán, mint hírlík, a hol-
 napi napon utoljára fog tárgyalni az
 osztrák miniszterelnökkel s akármint
 dől el a dolog, már a jövő elején uyil-
 latkozozi fog a helyzetől.

A döntő momentum ebben a kér-
 désben — mint a Magyarország írja —
 az hogy 1903. január hó elsejétől fogva
 a magyar kormány az osztrák kor-
 mányval *szóba állni többé nem köte-
 les.* A törvény ehrendelte, hogy a ma-
 gyar kormány 1901-ben indítsa meg a
 tárgyalásokat és 1902-ig fejezze be,
 mert ha nem, akkor a külkereskedelmi
 szerződések csak 1907-ig köthetők, az
 az addig, ameddig a viszonsosság alapján
 a vámközösségi állapot fentartandó. A
 törvény tehát világosan két részre osz-
 totta a közösségnek adott „Galgene-
 rist”et; az első rész 1902. év végéig
 terjed és arra való, hogy az új vámszö-
 vetség föltti alkudozásra és meg-
 egyezésre időt adjon; a másik 1903-tól
 1907 végéig terjed, amikor egybe kell
 esnie a külkereskedelmi szerződések le-
 jártával, amiből magából kitünik, hogy
 ez az idő az új gazdasági berendezés,
 az önállóság előkészítésére van szánva.
 Más rációja a törvénynek nincs és
 nem is lehet. Így fogja föl az egész
 magyar közvélemény, sőt, ha nem csa-
 lódunk, maga a kormány is a kiegyezési
 kérdés körüli törvényes rendelkezéseket.

A hétről.

Kolozsvár, decz. 27.

(A kiegyezés.)

Az ország minden politikai kérdését
 ismét háttérbe szorította a kiegyezés kérdé-
 se. Most már állítólag a kérdés megoldására
 a legutolsó határnapul december 28-ikát
 tűzték ki. Ekkor a politikusok szerint okvet-
 lenül vége szakad a dolognak. Vagy meg-
 lesz a kiegyezés, vagy pedig mind két kor-
 mányelnök beadja lemondását s a király má-
 sokat keres, a kik jobban tudnak. Ausztria
 érdekében Magyarország bérére egyezkedni.

Mert azt ne hídje senki, hogy mi majd
 visszanyerjük szabad rendelkezési jogunkat s
 aztán önállóság próbálunk élni. Azt az örö-
 möt nem engedik meg Magyarországnak. De
 sőt mindent elkövetnek, hogy meg ne tör-
 tényjék. Ime már is hirdetik, hogy az orosz
 külügyminiszter azért járt Bécsben, mert a
 Balkán forrong és tavaszra ki is tör a mace-
 doni lázadás.

Ebben a kérdésben Oroszországnak és
 az osztrák magyar monarchiának jut a dön-
 tő szerep. Tehát mielőtt szükséges, azonnal
 intervenialni kell közösen. Következőleg ok-
 etlen megkell kötni a kiegyezést.

Hát azt nem tudhatjuk, hogy Széll
 Kálmán a balkáni forrongás hírére, feladja-e
 elfoglalt álláspontját, a melyben bizonyára
 elment az engedékenység legszélső határáig.
 Azt azonban elismerjük, hogy nálunk a
 kiegyezési kérdésekben még egyetlen minisz-
 terelnök sem védte annyira hazája érdekeit
 mint épen Széll Kálmán, a kit az utolsó
 órában sem tudtak lábáról levenni az osztrák-
 kok. Ez a hosszadalmas huza vona nem azt,
 bizonyítja, hogy az osztrákok mindent meg-
 kaptak a mit akartak, hanem azt bizonyítja
 hogy a miniszterelnök lelkiismerete még sem
 engedi meg, hogy jogainkkal, igazunkkal és
 a két állam között fennálló paritással lelki-
 ismeretlen játékokat üzenek.

A mi politikai hitvallásunk Magyaror-
 szág teljes függetlenségének érvényesülése.
 Tehát a dualismus híveihez, a kiegyezési
 politika táborához, nem köt semmi s így a
 Széll kormánytól is egészen távol állunk.
 De ösztintességünknek tartozunk azzal a kijé-
 lentéssel, hogy az eddigi kormányok között
 legtöbb lelkiismeretességgel Széll kormány
 küzdött Bécsben a magyar nemzet jogaiért
 és abból a legkevesebbet Széll Kálmán alku-
 dott el. Ezt bizonyítja a kiegyezési kérdések
 kinos feszültsége, a melyért bizony a Szapá-
 ryk, a Tiszák, a Bánffy ny nem sokat czere-
 moniáztak volna, és nem különösen az a
 Bánffy, a kinek internáczióális érzelmű lapok
 ma is reklámozni csapnak. Hanem siettek volna
 az első nyomásra meghajtani alázaatos dere-
 kukat. Mert tessék jól megjegyezni, hogy
 Bánffy Dezső volt miniszterelnök ur, csak
 idehaza volt, ha kellett erőszakos *„lettekkel
 tényező”,* de Bécsben örökösön a meghajlással
ténykedett.

Mi ugyan nem hisszük, hogy Széll

miniszterelnöknek is sikerüljön becsületes
 kiegyezést csinálni, de azt jögnk van re-
 mélni, hogy a december 28-iki terminus
 még sem lesz az a nap, melyen Magyaror-
 szág gazdasági érdekeit kivégzik,

*

(A legmagasabb szökés.)

A szász trónörökösne bizonyította be
 legujabban, hogy az ember mely a trónok
 közelében is ember s a ki ezt tagadni akarja,
 az az Istent és a természetet tagadja meg,
 a mi bosszualatlanul nem marad. A nevelés
 és környezet sokféleképp formálja az embert,
 de a mit a természet belénk oltott, azt az
 emberi mesterkedés kiirtani nem képes s
 mindnyájan ki vagyunk annak az eshető-
 ségnek téve, hogy igazat szolgáltatassunk a
 természet örök törvényeinek, a mely szerint
 egyforma emberek születnek a trón bitorá-
 ban és a kunyhók rongyai közt egyaránt.

Koburg Lujának szive lángra gyul és
 éppen úgy lóg, mint a szépséges spanyol
 donna Elvirának, a ki éppen úgy megy ösz-
 tönyszerűleg a boldogság után egy zongora-
 mesterrel, mint a szász trónörökösne a nyelv-
 mesterrel, Trónörökösök úgy hagyják ott
 rangjukat és várandó hatalmukat egy szép
 leányért, mint hercegi rangját Wordl Klára
 Rigó Jancsiért.

A szerelem mindenhatób, mint a tró-
 nok tekintélye és hatalma — a mi végre is
 emberi intézmény — s olykor ez az isteni
 alkotás intenzív erővel rombolja szét azokat
 az intézményeket, melyek az ő egyenlő alko-
 tásai: az emberek közzé korlátokat meré-
 szeltek állítani.

Mindezek pedig szerfelett alkalmas tü-
 netek arra, hogy a demokrácia elvét, a mely
 az egyedül jogosult, diadalához segítse. Az
 istenített emberek, az imádott állások sulya
 és tekintélye kezd megrendülni s a Fharaók
 gulái összeomlanak, mielőtt a *milliók* felis-
 merik a hasonlóságot az *egyhez*, a kiért igába
 dölnek, verejtéket izzadnak és nyomorultan
 elvesznek. Vagy ha ez az *egy* leszáll trón-
 járól, hogy szerelmes szívéhez emelje vérző
 rabszolganőjét.

Mikor valaki abból a magasságból, hová
 meghajolva, piruló alázatossággal tekintünk
 fel, ide száll le közénk a legtermészetesebb
 érzelem a szerelem rózsás útján, mindig fel-
 lebben a függőny azon a szinpadon, a hol
 valóságos királyok játszanak alkotmányos
 játékokat és mindig meglátjuk, hogy miként
 ég a görögűz, miként festik a hatalmi jel-
 vényeket és miként működik a *sugó*.

Aztán lassanként elvész az illúzióknak!

Apponyi gróf a nemzetiségi kérdésről.

++++

A Brassóban most megjelent Brassói
 Hírlap számára írta Apponyi Albert gróf ezt
 a nagyérdéki czikkelyt:

Tisztelt szerkesztő ur! Ugy akarták,
 hogy a Brassói Hírlap hasábjain én szolál-
 jak fel elsőnek és én örömmel teljesitem ezt
 a kívánságot, a mely remélné megfizet-
 telő és biztató. Biztató, mert azt következtet-
 tetem belőle, hogy a keleti végeken meg-
 induló e magyar közöny nagy és kényes
 feladatát abban a szellemben akarja teljesí-
 teni, a melynek én nem egy nyilatkozatom-
 ban kifejezést adtam: törhetetlen és nyugodt
 szilárdsággal az egységes magyar nemzeti
 állam követelményeinek képviselőtében, de
 távol minden gyűlölködéstől, indokolatlan
 gyanakodástól és gyanúsítástól, sőt inkább
 eltelve szeretettel minden faju és nyelvű
 honfitársaink, testvéreink összessége iránt.

Talán nem véletlen, vagy ha véletlen,
 akkor igen szerencsés véletlen, hogy lapjuk
 éppen karácsonykor indult meg, az egész
 kereszténységnek leginkább szívhez szóló
 ez ünnepén, azon az ünnepen, a melyen 1902
 év előtt anyagi ajkajkról zengett el az új
 korszakisteni programbeszéd. E program-
 beszéd földi vonatkozása része pedig így
 hangzik: „Békesség e földön a jóakaratu
 embereknek.”

Ez a program mindnyájunknak szól;
 ez irányítja tehát nemzeti politikánkat is és
 minden oly tövékenységet, a mely a nem-
 zeti politika szolgálatában áll; lapjuk is ezt
 fogadhatja el leghelyesebben hitvallásul.

Békesség! Igenis: békesség, de kinek?
 A jóakaratu embereknek és csupán ezek-
 nek. A rossz és a rossznak terjesztői erre
 a békességre ne számítsanak; őket a szent
 ige azzal nem biztatja, sőt, midőn a jókat
 kifejezetten kiemeli, abból egyenesen kizárja.

De kik a jók? Kik — tüzetesebben
 szólva — a jóakaratuak? Nemzeti és hazai

szempontból azok, a kik e nemzet, e haza
 javát akarják. Az ilyenekkel szemben köte-
 lez minket a békesség ígérete, de kötelez
 szívünk vonzalma is, faji és nyelvi külön-
 ség nélkül. Akarja pedig a haza és a nem-
 zet javát, a ki annak évezrodes történetében
 kialakult létföltételeit, az állami és politikai
 nemzeti egységet nemcsak szóval tartja
 tiszteletben, de kívánságainak megállapítá-
 sában, barátainak, szövetségeseinek megvá-
 lasztásában is, szóval: egész eljárásában,
 minden ténykedésében. Nemzeti államunk e
 létfeltételeinek keretében és e főszempont-
 toknak alárendelten van helye nem magyar
 ajku testvéreink sajátos fajszertetének,
 nyelvi sajátosságukhoz való ragaszkodásának
 is. Minden törekvéssel és kívánsággal, a
 mely az egyéni szabadság fogalmából ki-
 indulva, ezen határok között keres érvénye-
 sülést, az elfogulatlan jóindulat szellemében
 lehet szóbaállani. De a mi e törekvés hatá-
 rán tulmegy, a mi úgy lép fel, mint vala-
 mily nemzetnek követelménye, mint hogyha
 ebben az országban több nemzet volna,
 vagy a mely kívánság a speciális faji igé-
 nyeket a magyar nemzeti egység szempontjai
 fölé helyezi: az kizár minden vitát, minden
 kiegyezési lehetőséget. És a kik annak a
 szellemnek akarj terjesztői, akár rabjai,
 a melyből ilyen természetű törekvések ered-
 nek, azok önmagukat zárták ki a békesség
 országából — mert ők már nem jóakara-
 tuak.

Terjesztői vagy rabjai, mondám; de
 ezzel nem merítettem ki a jóakarattól ide-
 genek osztályozását. Van ott még egy ka-
 tegória, a melyre különös figyelemmel aka-
 rok lenni, midőn e lapok hasábjain közvet-
 lenül szász polgártársainkhoz is intéztek
 szózatot, mert ezt a harmadik kategóriát
 látom köztük meglehetősen elterjednek.
 Nagyrabcsüldöm ezt a faj; ismerem kiváló
 tulajdonságait, egy a kulturári képesség,
 mint a jellemtisztaság tekintetében; hiszem,
 hogy eltűnő kisebbséget képeznek körében
 azok, a kik a magyar állami és nemzeti
 egység követelményeivel ellentétes érzel-
 meket táplálnak.

De vannak ilyenek, a kik pedig van-
 nak, azok — éppen magasabb műveltségűök
 és összekötötteik folytán — hazánk belső
 ellenségei közt talán a legrosszabbak és leg-
 veszedelmesebbek, mindenesetre a legbosz-
 szantóbbak. És itt következik az, a mit a
 magyar hazához öszténen ragaszkodó nagy
 többségnek vagy legalább e többség jelenté-
 keny részének szemére lobbantok, a miszá-
 mos kinos félreértést szül, a mi — higgyék
 el nekem — első sorban szász faju polgár-
 társainkban rettentően árt, t. i. az, hogy ez
 a lojális, hazafias többség nem szakít nyil-
 tan a hazaellenes irányzatok hirdetőivel,
 nem rázza le azokat egész határozottsággal
 ayakáról, nem hazudtolja meg őket ország-
 világ hallatára hangosan és félreérthetetlen-
 nül. Ez a passzivitás is jóakarati hiánya;
 mert nem jóindulatról szól az ige, hanem
 jóakaratról, a jóakarati pedig áll jóból és
 akarathból: és a hol az akarati hiányzik, ott
 a jóság is hamar kétségbe válik.

Szeretném tehát hazafias érzelmű, bár-
 mely ajku, de különösen szász polgártár-
 saink lelkebe vénsi azt a tudatot, hogy őket
 hozzánk fűzik a szolidaritás természetes tör-
 vényei, hozzánk, a nemzeti és állami egy-
 ség képviselőihez, nem pedig azokhoz, a
 kik, bár velők történetesen egynyelvűek, de
 a haza iránti érzés tekintetében tőlük távol
 állanak. Szeretném, hogy ezekkel az ele-
 mekkel, a melyek őket menthetetlenül kom-
 promittálják, külsőleg is szakítsanak meg
 minden összeköttetést. Mig ezt nem teszik,
 ne csodálkozzanak, ha olykor őket is talál-
 ják azok a csapások, a melyeket állami és
 nemzeti egységünk ellenségeire körlelhetet-
 lenül reá kell mérnünk; de mihelyte tekin-
 tetben minden kétértelműséggel szakítanak,
 örömmel fogadjuk őket a mi táborunkban,
 a hol igazi gondolkozásuk szerint természe-
 tes helyök volna.

A Brassói Hírlap pedig legyen azon
 hidak egyike, a melyeken e táborba vonul
 a magyar nemzeti állam minden igaz hive.
 Jobb kívánatot nem küldhetek a megkez-
 dett nemes munkához.

Hazafiai üdvözléttel

Apponyi Albert.

A drezdai botrány.

A trónörökösne és a fivére szökése.

Újabb részletek.

A szász trónörökösne Genfből levelet
 irt egy Münchenben lakó meghítt barátón-
 jához. Ebből a levélből kiérzik, hogy a trón-
 örökösne lelki állapota izgatott és lehangolt,

de nyoma sincs olyasminnek, amiből elme-
 bajra lehetne következtetni. A trónörökösne
 ebben a levélben keservesen panaszkodik a
 miatt a bánásmód miatt, amelyben legutóbb
 a szász udvarnál részesítették. Folytonosan
 figyelemzették, hogy a közösséggel szem-
 ben tartózkodólag, kimérten viselkedjék s
 népszerűséghajhászassal vádolták őt, aki
 egyáltalán nem volt kedvelt szász földön.
 A főudvarmesternője olyan instrukciókat
 kapott arra nézve, hogy kísérje szemmel őt,
 amelyek egyáltalán nem méltók a trónörö-
 kös nevéhez.

A trónörökösne e levélben részletesen
 leírta, mint hagyta el Drezdát és hogy me-
 nekült Salzburgból. Végezetül pedig azt
 mondja, hogy közzölhet róla az udvar bár-
 mit, újságolhat a pletyka akár még oly le-
 hetetlen dolgokat, **nem fogja azokat hely-
 reigazítani vagy meghazudtolni.**

Hir szerint a szász trónörökösne affér-
 jével összefüggésben az udvari káplánt le-
 tartóztatták. Annyi tény, hogy egy káplánt
 elfogták, de ez az eset egyáltalán nem függ
 össze az udvari botránnyal.

Berlinből táviratozza tudósítónk: A
 „Vossische Zeitung”-nak közlik megbízható
 részről, hogy körülbelül félévvel ezelőtt mi-
 kor Giron a trónörökösne környezetébe ju-
 tott, egy napon a trónörökösne hirtelen el-
 utazott Drezdából s egyenesen leghébb bá-
 rátnőjéhez, Teréz bajor hercegnőhöz ment.
 Akkoriban már annyira civődtek a házás-
 felek, hogy a trónörökös nem egyszer tett-
 legesen bántalmazta nejét.

Lipót Ferdinánd főherczeg akkor a huga
 megbízásából unszolta atyját, hogy járjon
 közbe Albert szász királlyal a válás kimon-
 dása érdekében. Albert király a leghatáro-
 zottabban visszautasította a toszkánai nagy-
 herczeg kérését.

Az idén júniusban a szász trónörökösne
 teljesen megszakította férjével a házastársi
 viszonyt, jöllehet atyjának a Teréz bajor
 herczegnőnek kérésére visszatért Drezdába.
 A teljes szakításra G iron elbocsátása adott
 okot.

A trónörökösne gyermeke.

Nagyon érdekes bonyodalmakra ad már
 most okot az, hogy a megszökött trónörö-
 kösne anyai örökök előtt áll. S megállapod-
 nak az irányadó körök már most abban a
 nézetben, hogy a trónörökös lesz a gyermek
 törvényes atyja, ha az *Girontól származik*
 is. A szász polgári törvénykönyv is a ma-
 gává válik a római jogi elvet: „Pater est,
 quia rectae nuptiae demonstrant.” Itt az öt
 hónap múlva születendő gyermek törvénye-
 ségéhez akkor sem férhet kétség, ha a bíró-
 ság netalán ki is mondja a válást.

Giron elődei.

Az udvarhoz közelálló körökből kiszí-
 várgott hírek szerint a trónörökösne szokását
 korábbi időkben történt szökési kísérletet
 előzte meg. Mielőtt a trónörökösne Giron
 abbával, gyermekei francia nevelőjével meg-
 szökött, másokkal, akiket vonzalmaival meg-
 ajándékozott, meg akart szökni. *Egy fiatal
 amerikai fogorvossal egyenesen botránys
 dolgokat kövelett el.* De a trónörökös mind-
 annyiszor megbocsájtott nejének.

A trubadur.

Giron André, a nyelvmester huszonhá-
 rom éves s egy brüsszeli semmitűző ki bíró-
 nak az öccse. Néhány hónappal ezelőtt el-
 hagyta Brüsszelt és Párisba ment, a hol a
 szász trónörökös gyermekeinek nyelvmesterül
 fogadta föl. Mielőtt Belgiumot elhagyta, szen-
 zációs pörnek volt a hősé, a melyről annak
 idején sokat irtak a lapok. Giron ugyanis
 jelentékeny vagyont örökölt, de lelkiismeret-
 tével nem vélte összeegyeztethetőnek, hogy
 ezt a vagyont elfogadja, s ezt be is jelen-
 tette a hagyatékai bíróságnál. Giron szülői oly
 képtelenek tartották fiuk tisztességét, hogy
 az örökség visszautasítása miatt gondnokság
 alá helyezték. Giron nagyon tüzes tempe-
 ramentumu fiatalember, tele idealizmussal.
Egyetlen vágya, hogy regényhős legyen. Ezelőtt
 két héttel váratlanul Brüsszelbe érkezett, de
 egyetlen barátjának sem érintkezett. A szász
 trónörökösne eltűnése után a szász királyi
 család Giron családjának telegrafált Brüsszelbe,
 mert azt hitték, hogy a herczegnő oda szö-
 kött. Azt a vádat, hogy anyagi előnyök
 vitték ebbe a kalandba, ismerősei kizárták
 tartják. Egyszerűen regényhős akart lenni.

Lipót Ferdinánd.

Lipót Ferdinánd főherczeg Adamovics
 Máriával Iglauban ismerkedett meg. Adamo-
 vics Mária Brinben született és nővérével
 együtt Iglauban élt; feltűnően szép leány-
 nak mondják. Lipót Ferdinándnak van egy
 korábbi szerelmi regénye is. Ezelőtt öt eszt-
 endővel *feleségül akarta venni donna Elvi-
 rárt*, Don Carlos spanyol trónkövetelő leányát,
 aki tudvalevőleg kevéssel utóbb Polchi olasz
 festővel Amerikába szökött. A házasság azért
 nem jött létre, mert Mária Krisztina spanyol
 régens-királyné levelet irt Ferencz József
 királynak, amelyben arra figyelmeztette, hogy
 a trónkövetelő leányának osztrák főherczeg-
 gel való egybekelése a karlistákat fölháborí-
 taná. Lipót Ferdinánd ezalatt folytatta sze-
 relmi viszonyát Adamovics Máriával, de
 nem sokára megkellett válnia a katonai szol-
 gálatól, mert egy iglói kávéházban *kissé ittas
 állapotban nagy botrányt okozott.* Adamo-
 vics Mária ezután Bécsbe költözött, ahol
 Richter karmester villáját bérelte ki. A fő-
 herczeg, aki rendeltetési állományba való
 helyezése óta Salzburgban élt, sürin elláto-
 gatott Bécsbe s rendszeren Adamovics Mária

Valódi Edison-féle Sandard phonographok

villájába szállt. Udvari körökben tavaly őszkor azt beszélték, hogy a főherceg Adámo-
vics Máriával morganatikus házasságra fog
lépni; ez a hír különösen azért látszott va-
lószerűnek, mert a főherceg nagyon sok te-
kintetben Orth Jánosra emlékeztet. A királyi
család nem engedte meg, hogy a főherceg
morganatikus házasságot kössön a színés-
znővel s a főherceget egy Rajna vidéki
szanatoriumba küldték, ahol több hónapot
töltött, s ahol megkövetelte, hogy Wölling
Leónak nevezzék.

A főherceg vagyona.

Bécsből telefonozták: A „N. W. Tag-
blatt“ udvari körökből szerzett információk
alapján írja, hogy Lipót Ferdinánd főherceg
egyéltalán nem ösmerte a pénz értékét, esze-
vesztetten tékozt, noha környezete többször
intette. A főhercegek ez a pazarlása annál
feltűnőbb, mert atyja udvaránál bálmulatos
nagy a takarékoskodás és a főherceget is
szűken tartották. Mikor a főherceget Bécsben
lakott, Ferenc József király nagylelkűen és
bőkezűen ellátta évi járandósággal. Mondják,
hogy a toscanai herceg vagyona minden ta-
karékosága ellenére sem több négy millió-
nál. Lipót Ferdinánd főherceg eddigél
egyetlen rokonától sem örökölt és teljesen
apanázásra volt utalva. Természetes, hogy
nem egyszer jutott pénzzavarba. A toscanai
nagyherceg csak nemrégiben is rendezte fiá-
nak adósságait.

Lipót Ferdinánd főherceg beszélgetés
közben gyakran emlegette, hogy őt illeti
meg Orth János hátrahagyott vagyona. Já-
nos főherceg ugyanis, mikor Bécsot elhagyta,
egy bankháznál 500.000 forintot helyezett
el. Ez az összeg azóta egy millió szaporod-
ott; azonban hozzányulni addig nem sza-
bad, míg Orth Jánost törvényesen nem nyil-
vánítják halottnak. Lipót Ferdinánd főher-
ceg ilyen körülmények között nem rendel-
kezik vagyonnal. Körülbelül 100.000 korona
lehetett, mikor most Genfbe utazott.

Az anya szigora.

Udvari körökből írják, hogy Lipót Fer-
dinánd főherceg szokása éppen nem volt
meglepetés. Régóta rossz viszonyban élt az
udvar tagjaival s már korai ifjúságában kép-
telen volt elviselni anyjának túlzott szigorát.
A salzburgi rezidenziában nyílt titok volt,
hogy a főhercegnő nevelési elveinek keresz-
tülvételére nem válogatta meg az eszközöket
s naponta verte a gyermekeit. Sőt, mikor
már fölserdült a főherceg s a hadseregbe
lépett, akkor is megtörtént, hogy a nagy-
hercegnő meglátogatta a garnizonjában, el-
ment a lakására s az első útja a könyvtár-
hoz vezetett. Micsoda botrány támadt, ha
abban Tolstoj, Schopenhauer, vagy Ibsen
műveire akart, a kik kedves írói voltak a
fiának. A legkevesebb, a mi történt, az volt
hogy a könyveket könyörtelenül elgette.

LEVELEK.

Magyar gyermekek és szegény magyar nők karácsonya Brassóban.

Brassó, decz. 27.

Legközelebb négy magyar karácsonfa
ünnepélyen voltam jelen itt Brassóban. De-
cember 20-án az állami polgári leányiskola
és kereskedelmi tanfolyam növendékeinek ün-
nepélyén d. u. 4 órakor. Hatalmas karácsonfa
nyult fel a menyezett felé s alant körítette a
sok ruha és ételmenü Liber Etlake igazga-
tónő és tanárnő társai fáradhatatlanok vol-
tak a vendégek fogadását és az ajándékok
kiosztását. Minden gyermeknek jutott va-
lami karácsonyi ajándék 70-nek pedig ruha
nemű is. Gyermekek és szülők teljes mege-
légedéssel távoztak a szépen díszített nagy
tornateremből.

December 21-én d. u. bolonyai éz decz.
22-én d. u. belvárosi áll. óvodák karácsoni
ünnepélyen vettem részt. Mindkettőben az
óvónők a dadák és a női felügyelő bizottság

lelkes tagjai szereztek leirhatatlan örömet a
boldog kisdedeknek, a kik a rossz idő daczá-
ra a két óvodába 65-ön jelentek meg, hon-
nan a jó édes anyák sem hiányoztak. Hallani
kellett volna azt a sok szép magyar dalt
szavalatot miket a boldog gyermekek olyan
igaz szívből előadták.

December 20-án d. u. 2 órakor a bras-
sói Prt. nőegylet által a szegény iskolás
gyermekek és szegény magyar asszonyok
számára rendezett karácsonfa ünnepségén
voltam jelen. A brassói Prt. nőegylet választ-
mánya gr. Lázár Istvánné ő méltósága el-
nökelete alatt a humanismus oly megható
munkáját teljesítette itt tiszt. Pécsy Árpád
ev. ref. lelkész védnöksége alatt, a mely bá-
mulatba ejtette a jelen voltakait. Szóljának a
tények: 90 fiu- és leánygyermek kapott ru-
hát és enni valót; 50 öreg szegény asszony
kapott ruhát és 100 kalácsot, 50 szegény csal-
ád tűzi fát.

És mind azt a Prt. nőegylet lelkes tag-
jai gyűjtötték össze időt és fáradságot nem
kimélve ilyen zord időben. Áldja meg őket
a magyarok Istene!

Az egész ünnepély szép, vallásos ün-
nepély is volt. A megnyitót szép alkalmi be-
szédet t. Pécsy Árpád tartotta. Az iskolás
nagyobb gyermekek derék énekvezetők ve-
zetése alatt harmonium kíséretében több
egyházi megható éneket adtak elő kitérő
szabadsággal; több gyermek lelkesen sza-
valt alkalmi költeményeket s ezek között gr.
Lázár István főispán kedves kis leánykája is,
kinek bátorsága, otthonos magatartása min-
denkit meglepett. A brassói Prt. nőegylet
lelkes elnöknője és Pécsy Árpád védnöksé-
ge alatt olyan nagyszerű missziót teljesít,
mely méltán vetekedik a brassói többi nő-
egyletekkel. Ezen nőegyletek a következők:
1. Róm. kath. nőegylet, a szász és román
nőegylet és két izraelita magyar nőegylet.
Milyen sok keserű könyvet törölnek le ezek
így karácsoni ünnepek alatt a szegények
arczaíró! Áldja meg a szeretet Istene mind-
nyájokat.

Köds Ferencz.

Karácsonyfa ünnepély Bonczhidán.

Mint minden évben, úgy az idén igen
szépen sikerült karácsonyfa ünnepélye volt a
bonczhidai állami iskolának. Nagyméltóságu
gróf Bánffy ur és a játékonyságban kifogy-
hatatlan kedves családja, nemes lelkének
sugallatát követve, a szeretet ünnepének elő-
estéjén fél 5 órakor megjelent az iskola dí-
szes nagytermében, hogy áldozatkészségük
adományát az iskolás gyermekek lelkiöröme,
boldogságára saját kezűleg osztogassák ki.
Az ünnepélyen megjelent grófi családát az
iskola igazgatója, Lakatos Dénes üdvözölte;
szépen, megható szavakban esztelte a nemes
keblű, atyai gondoskodásról tanuskodó évről
évre gyakorolni szokott játékonyságot. A
beszéd végzetével egy szép karácsonyi éneket
énekelték el az iskola tanulói. Ezt az aján-
dékot kiosztása követte. Minden gyermek
kapott ajándékot a gazdagon megrakott
karácsonyfáról. A fiuk közül 50-en sapkát, a
leánykák közül 50-en jó meleg posztó kendőt
kaptak. A többi, jobb módú szülők gyerme-
kei palatáblát, palavesszőt és íront. A 145
tanuló mindenike 2—3, házilag süttött pogá-
csát és aranyozott diót kapott.

Midőn ezen nem díszetere, hanem
elismerés és hálára kötelező nagy jótéteményt
a nyilvánosság terére hozom, kedves köteles-
séget vélek teljesíteni, hogy a magam, isko-
lánk, az állami isk. gondnoksága és a megju-
talmozott szegény gyermekek szülői nevében,
hálátelt szívvel fejezem ki köszönetem nyil-
vánítását.

Isten tartsa meg sokáig a nemes szívű
grófi családot!

Bonczhida, 1902 december 25.

Egy tanúgy barát.

Székel-bazár.

Debreczen, decz. 26.

A székel-bazárt rendező bizottság na-
ponként örömmel konstatálja, hogy az a nagy,
az a fáradságos munka, melyet vé-

geztek, nem volt hiábavaló, mivel, amint em-
lítettük is, már az első napon utánrendelés-
sel kellett pótolni a tömeges vétel folytán
támadt hiányokat. Napokint érkeznek a leg-
nagyobb keresletnek örvendő székel és
tordai pogácsák, baba játékok, tulipántos lá-
dák, szőnyegek . . . stb. de nem csak ezek-
ről hanem már azt is jelezhetjük, hogy mely
tárgyaknak lesz állandó piacza városunk-
ban, ugyanis többen tettek, kereskedőink
közül en-gros megrendelést, a többiek közül
Donogán és Somossy czég szőnyegek, szőte-
s és varrottásokból, Békés Lajos czég pe-
dig azokat a szép pokróczokat u. n. cser-
gétet fogja állandóan raktáron tartani, ter-
meszetesen alig észrevehető áremeléssel.
Elmulaszthatatlannak tarjuk megjegyezni e
helyt, hogy a kereskedőink java része, amint
arra előre is gondoltunk — melegen érde-
klődik a székel-bazár iránt, mert látja, hogy
az a nép két keze munkájával, amit készít,
az el van készítve, s az jól van elkészítve,
s ezzel az érdeklődéssel el fogjuk érni, hogy
leszorulnak piacunkról a gyári ipar termé-
kei, melyek nagyon sokszor megbosszantot-
ták már (!) s helyét a kézi termésk foglalja
el ismét mint régen, s a székel társaság
célját érte, székel testvéreink boldogok
lesznek mint másfélszázaddal előbb voltak.
Tegnapi napon különben nagyobb vásárlá-
sokat eszközöltek, Györfy Aladár, Kövi
bankigazgató, s különösen érdeklődött a
gazdasági felszerelések iránt téglási gróf
Dégenfeld.

Harcz a termőföldért.

— Hétszázezer hold föld meghódítása. —

M. V. írja:

A földmívelésügyi kormány hatalmas
akciójáról ad hírt itt következő tudósi-
tásunk:

Arról van szó, hogy az állam hétszáz-
ezer hold földet akar elhódítani a meddőség-
től s ezt a roppant területet a mezőgazdaság
számára hódítja meg.

Hétszázezer holdnyi területet borít az
Alföldön a növényzetet elől szikso. Ez az
óriási darab föld értéktelen holtföld a tulaj-
donosok számára a legfőbb szovány birka-
legelőnek használhatják s összes termése az
a kevés szikso, amelyet kivirágzása után
összeszöporgátva, potom áron ad el a gazda
a vegyi gyáraknak.

Ha sikerül a földmívelésügyi miniszter
szépszándéku akciója, pár év múlva dus
szemű kalásztengert ringat e roppant terü-
leten a magot érlelő, meleg nyári szellő.

Kaukál János karczagi gazdász és Kö-
nig Károly gyógyszerész évek óta foglal-
koznak a szikes talaj megjavításának kér-
désével.

Övék az érdem, hogy kísérleteiket, me-
lyeket nem a négy fal közé zárt vegyi
konyhában, de künn a szabad természetben
éveken át folytattak, végre siker koronázta.

Kaukál megvett néhány hold teljesen
terméketlen szikes földet s két évig kezelte
vasgálic-oldattal, míg végre a szikso teljesen
kipusztult a talajból s a sivar ugar jó termő-
földd változott, amely dusan visszafizeti a
a beléhintett magot.

A két kísérletező, miután találmányát
szabadalmaztatta, följajánlotta azt a kor-
mánynak.

Mint megbízható helyről értesülünk, a
földmívelésügyi kormány megvette a szaba-
dalmat a most nagyarányu állami mozgalmat
indít a terméketlen szikes földnek termővé-
telére.

Ennek az akciónak részletes munka-

terén most dolgoznak a földmívelésügyi mi-
nisztériumban.

E terv óriási mezőgazdasági előnyeit
részletezni fölsőleges dolognak tartjuk s ez-
utl csak azt említjük még meg, hogy egy
hold teljesen szikes föld megjavítására körül-
belül 5 mmáza vasgálic-oldat szükséges.

SZÍNHÁZ.

Ünnepi előadások. A színház néző-
tere az ünnepek alatt elég látogatott volt.
Előtte még telt ház is akadt. Az érdeklő-
dés azonban — általában véve — sokkal
lanyhább, csekélyebb volt, mint más években.

Ünnep első napján délután a *Piros
bugyelláris* ment közepes ház előtt, közepes
előadásban. Este a Gárdonyi betlehemes já-
tékát, a *Kardosonyi álmat* mutatták be har-
madszor. A második nap délutánján az
agyonjártzott *Denevér* csinált telt házat. Este
Moldován Gergely dr. Flórka szerelme cz.
népszínművének volt a reprize. A közepes-
nél jóval nagyobb számban begyűlt közön-
ségnek látható gyönyörűsége teltet a darab
révén bemutatott román népszokásokban,
viseletekben s festői rendtelenségben lejtett
tánczokban: szóval — az etnografiában. A
színjátszók is sok igyekezettel végezték fel-
adatukat. Így első sorban említhetjük a czim-
szerepet játszó *Szabó Mariskát*, ki kedves-
ségével, megkapó közvetlenségével igazán
részolgtalt az este kapott sok-sok tapsra és
virágra. A harmadik felvonásban előadott
„Emlékszel-e“ kezdetű énekszámát viharosan
megtapsolták és újrátartták. Juon-t Kassai
játszta ügyesen, kifogástalanul. *Árpási Kata*
egy rövidleleketű szerepben érdemelte ki
a közönség igaz elismerését. Szakács, Tompa,
Szegő, Jankó, Pap s főképp *Szentgyörgyi*
remekül adott szénegétfője egészítették ki
jól az ensemble-t.

Primadonna fizetések.

A P. N. írja:
A magyar színészet minden bajának kut-
forrását leplezte le a napokban a magyar
színészet ügyének vezetője: Bezerédj Viktor
miniszteri tanácsos. Institorisz Kálmán aradi
polgármester előtt azt a megdöbbenő kijö-
lentette, hogy meggyőződése szerint két-
három év múlva válságba kerül az egész
magyar vidéki színészet. Ezt a szomorú jó-
slatot azután a mindenfelé elharapózott prima-
donna-kultusszal okolta meg, melynek szo-
moru példait hozta fel a vidéki színészet
köréből.

Valóban erre a primadonna-kultuszra
vezethető vissza a színészet minden baja.
Ezáltal tolódik előtérbe a személy és szorul
háttérbe a mű és művészet. Ezáltal támad a
közönségben is a személyek iránt nagyobb
érdeklődés, mint a művészet és az előadott
mű iránt. Ez ró hallatlan anyagi áldozatokat
a színházakra és színgazgatókra, a kik kö-
vetkezésképpen kénytelenek hajszolni az
anyagi sikert, kapkodni a kasszadarabok
után, a minek azután a művészeti és iro-
dalmi szempont adja meg az árát.

A fővárosban pld. hét primadonna a
következő fizetést kapja:

Küry Klára	—	—	48.000 korona.
Márkus Emilia	—	—	36.000 „
Vasquez grófné	—	—	36.000 „
Krammer Teréz	—	—	28.000 „
Diósnyé M. Berta	—	—	20.000 „
Kaczér Margit	—	—	16.000 „
Szoyer Ilonka	—	—	12.000 „

Ime hét művész név három színháznak
közöl kétszáz ezer koronáját emésztí fel. Ha
meggondoljuk, hogy mindegyik színháznak
az említettekén kívül van még vagy har-
mincz tagja, közülük nyolcz-tíz nagyfizetésű,
nyilvánvalóvá válik, milyen igaz van Be-
zerédj Viktornak, a mikor a személyi, egyes
személyi kiadások oktalán megnövelését a
magyar színészet megrontójának nevezi.

Hogy mennyire átcsapott ez az egész-
ségtelen irány a vidékre is, mutatja néhány
adat, a melyet ő maga mondott el Arad
polgármesterének. A nagyvárad színháznak
egyik primadonnája 14.000 korona fizetést
kap, a temesvári színházé 16.000, a szegedi
pedig 22.000 koronát. Hogy bírja el ezt a
vidéki színészet, a mikor a fővárosi színhá-
znak is ez a rákfenéjük.

A **rozályi malom**, Kacziány nép-
színműve kerül színe holnap délután a rendes
szereposztással.

Tell Vilmos, Schiller klasszikus drá-
mája hétfőn kerül színe a czimszerepben Sza-
kácsal.

A **doktor ur.** A jövő heti műsor leg-
nagyobb érdekessége Molnár Ferencz kitűnő
bohózatának — „A doktor ur“-nak pénteki pre-
miereje lesz. A pompás bohózat, mely a vízszin-
házból óriási sikert aratott, nálunk is elsőrendű
kiosztással kerül bemutatóra.

Sylvester estéjén Nostroy pompás
énekes bohózatát — Lumpáci Vagabundusz-t
adják. Ez az előadás kivételesen 6 órakor fog
kezdődni.

Új év napján délután Szigeti énekes
bohózatát — A csókon szerzett vőlegény-t adják
„brai Irén szerepében Szabó Mariskával. Este
Szigligeti történelmi színműve — II. Rákóczi
Ferencz fogsága kerül színe.

Gyermekelőadás. A jövő hét vasár-
nap délutánján (jan. 4-én) gyermekelőadás lesz.
Gárdonyi betlehemes játéka, a — Karácsonyi
álom fog színe kerülni.

Heti műsor.

Hétő: *Tell Vilmos.* (Bérlő 80 sz.)
Kedd: *A szevillai borbély.* (b. 81 sz.)
Szerda: *Lumpáci.* (b. 82 sz.)
Csütörtök d. u.: *A csókon szerzett vőlegény.*
Este. *II. Rákóczi Ferencz fogsága.*
Péntek: *A doktor ur.*
Szombat: *A doktor ur.*
Vasárnap d. u.: *Karácsonyi álom.*
Este. *A doktor ur.*

Olvasóinkhoz!

24-ik

évfolyamába lép az

„ELLENZÉK“

az új évvel.

E szép időt, hogy megértük, kö-
szönhetjük *első sorban* azon programnak,
a melyben szent fogadást tettünk, hogy

Magyarország függetlenségeért

soha meg nem szűnünk munkálni, és
másod sorban olvasóink erkölcsi és
anyagi támogatásának, a melyekkel
immár *huszonhárom esztendő* óta szí-
vesek voltak megajándékozni.

Most, a **huszonnegyedik** év
küszöbén is csak arra kérjük olvasóinkat,
segítsenek meg a jövőben is, hogy

Magyarország függetlenségeért

továbbra is azokkal a nemes fegyve-
rekkel küzdhesünk, a melyeket a haza
iránti szent kötelesség és igaz meg-
győződés irányított mindig.

Nagyhangu ígéreteket nem teszünk.
Elég, ha egyszerűen utalunk arra, hogy
lapunkat *megnagyobbítottunk* és minden
rovatát igyekszünk *változatossá tenni*.

Az előfizetési feltételek == maradnak a régiek:

Egész évre 32 K.

Félévre 16 K.

Negyed évre 8 K.

Egy óra 3 K.

Előfizetni lehet bármely naptól
kezdve.

MINDENFÉLE.

— decz. 27.

Mutatványszámokat

== az ==

„ELLENZÉK“-ból.

kivánatra díjtalanul ==

== küld a kiadóhivatal.

— Karácsony ünnep.

Karácsony nagy ünnepét Kolozsvár város közönsége
a hagyományos kegyelettel ünnepelte meg.
Első napján a rendkívüli hideg sokakat
vissza tartott attól, hogy a templomokban
áldozzék a kegyelet oltárain így is azonban
valamennyi felekezet templomaiban nagy
számu ájtatoskodó közönség jelenlétében
folytak le az ünnepi isteni tiszteletek. A fő-
isteni tisztelet a főtéri r. kath. plébánia
templomban reggel 9 órakor tartották meg,
mely alkalommal a misét fényes papi segéd-
lettel *Biró Béla* apátplébános mondta s
ugyanacsok ő tartott a mise végén alkalmi
szent beszédet. Délután 4 órakor ugyanezen
templomban litánia volt, melynek során dr.
Hirschler József káplán tartott szentbeszé-
det, melyben egyuttal el is búcsúzott a hi-
vektől. Mint tudva van Dr. Hirschler kine-
vezték seminariumi igazgatónak s ez okból
ez év utolsó napján kilép a plébánia köte-
lekeiből. Ünnep másodnapján már enyhére
fordulván az idő — a templomok nagyobb
látogatottságnak örvendettek. E napon is
valamennyi felekezet templomaiban a már
közölt sorrendben tartották meg az isteni
tiszteleteket, mindenütt nagyszámu ájtatos-
kodó közönség jelenlétében.

— **Karácsonyfa-ünnep.** A szere-
tet nagy ünnepének fénye, derűje earanyozta
azokat a hajlékokat is, melyeket az emberi
humanizmus tart fenn és ápol. A karácsonyfa
apró gyertyái itt is felgyultak öröme azok-
nak, kik itt laktak s vigasság, öröm, me-
legség áradt szívükbe.

(A siketernék és vakok intézetében.)

Ünnep szombatján délután 4 órakor
elég szép számu közönség gyűlekezett össze
a kolozsvári siketnémák intézetének nagy-
termébe. Megjelent *Szavcsina Géza* polgár-
mester mint a felügyelő bizottság elnöke és

Mátyás király-tér 5.

Legfinomabb francia
színházi és tábortávcsövek

ÁKONTZ ház.

lorgnettek, látszerek, barome-
terek, specziálítások szolingeni késárukban.

Gyári árak

Deutsch Miksa
orvos műszerész és látszerész.

Nemes Ferencz dr. polgármesteri titkár. Kezdetét vette ekkor a siketnemáknak, a vakokkal együttesen tartott karácsony-ünnep. Elsőben *Taritzky* Ferencz a siketnemá intézet buzgó és tevékeny igazgatója mondott beszédet hálásan megköszönvén a közönség lelkes érdeklődését a humanus intézetek iránt. Megköszöntö továbbá azt a jótékonyt, mely lehetővé tette, hogy ilyen szép és kedves ünnep létesüljön. Ezután *György* Illés róm. kat. hitoktató magyarázta a növekedéseknek a szeretet és béke szent ünnepének magasztos jelentőségét. A szép beszéd után a siketnemá intézet 2 növendéke szavallt ügyesen apró versiket. Harmadiknak egy vak növendék. Azután *Szavcsina* Géza polgármester és felügyelő olvaszt fel a váci siketnemá intézetnek folyó év. 19-én tartott 100 éves jubileuma alkalmával rendezett országos kiállást jure-jének jelentését, mely szerint a kolozsvári siketnemá intézetnek 7 *kitüntető okmány* jutott. Egy okmány és ezüst érem az intézetnek jutott, 6 okmányt meg az intézetnek hat végzett növendéke vitt el. A szépsikerű, kedves ünnepnek az esti órákban lön vége.

A *prot. szeretetházban*. Lélekemelő karácsony-ünnep folyt le szerdán délután a protestáns szeretetházban is. Gyönyörű imát mondott *Irsay* József hídelvei ev. ref. lelkész. Utánna *Bartók* Lajos ev. ref. püspök intézett szépséges beszédet a növekedékekhez, kik közül kettő szavallt ügyesen. Az árvák éneklara énekelt. Az igazgató, *Horváth* János az egybegyűlt közönségnek köszönetet mondott megjelenéséért, s azért a szép érdeklődésért, melyet hálásan tapasztal mindenkor az intézet rendezősége. Fontos dolgot publikálhat a vezetőség, amennyiben az idén az intézet vagyonából 166 koronát tökéstettek a kikerülő növekedések segélyezésére, ha majd azok pályát választottak. A *Károlyina kórházban* fekvő betegek is érezték és ünnepelték a szeretet ünnepét. *Engel* Gábor dr. igazgatónak figyelmé felyton 3 karácso. yfán gyultak ki az apró gyertyák a szent ünnepen.

— **Ürvasora osztás a Károlyina kórházban.** Nemes cselekedetét művelt a kolozsvári ev. ref. egyház harmadik lelkész, *Irsay* József lelkész, *Szirmay* Zoltán püspöki titkár *Veress* Sándor segéd lelkész. A karácsonyi ünnep alkalmával felkeresték a Károlyina orsz. kórház betegeit s lelki vigasztalásban és ürvasorában részesítették őket. A betegeknek rendkívül jól esett a lelki atyák megjelenése.

— Innen az Erzsébet aggházba mentek, a hol *Irsay* József szívéhez szülő gyönyörű beszédét áhitattal hallgatták az aggok s ürvasorában részesültek.

— **A kolozsvári főrabbi jubileuma.** Glasner Mózes kolozsvári orth. főrabbi hívei nagyon szeretik. Komoly, eszes, tanult és nemes lelkű férfi. Teljes odaadással él hivatalának. Híveit rendben tartja. Vallásos nevelésükről, kulturális fejlődésükről, gondoskodik. A szegények sorsát meleg szeretettel és a humanus érzés teljességével karolja fel. Mindezt 25 év óta teljesíti Kolozsvárt. Ennek következtében a hívek elhatározták, hogy megünnélik a főpáztort. E hó 28-ára egy nagy szabású bankettet és egyéb ünnepségeket terveztek, melyeket azonban, mint a hozzánk küldött értesítésből megtudtuk, a dési főrabbi elhunytja miatt felekezettünket ért gyász következtében december hó 31-ére elhalasztották.

— **Szent-Antal felolvasó est.** A Szent-Antal árvái részére Kolozsvárt létesített Szent-Antal gyermek menedékház javára rendezni szokott legközelebbi felolvasó est 1903-án január hó 2-ikán pénteken este 6 órakor fog megtartani a r. kath. főgymnásium disztermében, mely alkalommal Kanács Dezsőné tanárnő fog felolvasni „Az első lépés Isten felé” című themáról.

— **Hegedűs Sándor köszönete.** Emilitettük, hogy Hegedűs Sándor kolozsvári város osz. képviselőjének mell szobrárt neje elkészítette. A szobor ki volt állítva a kolozsvári szépművészeti kiállításon. A kiállítás bezárása után a szobrot a kegyelmes asszony Kolozsvár városának ajándékozta.

A tanács a szobrot díszes talapzatra helyezte s az ajándékozónak megköszönte. A köszönő sorokra Hegedűs Sándor a következő sorokban felelt:

Budapest, dec. 24. 1902.

Nagyságos polgármester ur!

Magam és feleségem nevében, mely hála közönség a tekintetes tanács kitüntető elhatározását szobrom ügyében. Ezt a szeretet hozta létre és úgy látszik — az helgette el; érdemtelennél; de nagyon megisztelté módon. Köszönet érte! Együttel megijótom a tekintetes tanács és a szeretett város minden polgárával szemben szerencse kívánataimat az évfórdul alkalmával. Maradok mindig igaz hívók: Hegedűs Sándor.

— **Időjárás.** Az ültelvezetőség 3 napi jelentése fekszik előtűnk. Deczember 25, 26, 27-ik napról. Deczember 25-én erős hideg uralkodott mindenütt. 10—15 fokos hideg volt a legtöbb helyen. 26-án már 10—15 fokos hideg van csak, 27-én feltűnően enyhült a levegő s a csendes borult idő hirtelen szelesre vált. Kolozsvárt — 3, Maros-Ludason — 2, Tóvisen — 2, Sávradon — 6, Brassóban — 10 (max.) fok a hőmérsék.

— **Ingyen kenyér és fű** adakoztak *Vikol* Kálmánné gyűjtő ivén: Br. Wesselyényi Istvánné, ifj. *Vikol* Kálmán 5—5 kor., *Gaál* és *Molnár*, *Moskovits* *Hermann* 1—1 kor., *Terkál* *Béla*, *Mestitz* *Mihály*, *Weisz* *Adolf* 2—2 kor., *Reményik* *Lajos* 5 kor., *Sándor* *Agoston* és társa 4 kor., *Terkál* *Józsefné* *Meskó* *L.* 1—1 kor., *Hunvald*, *Wilsch* *Frigyes* 2—2 kor., *Reményik* *Viktor* 5 kor., *Lászlóczy* *testvérek*, *Császár* *Ilonka* 1—1 kor., *Segesváry* és társa 2 kor., *Olvasztatlan* aláírás, *Török* *Sándor*, *Püspöki* *Miklós*, *Ferenczy* *Ignác*, *Szirai* *Mór* 1—1 kor., *Dr. Hintz* *György* 5 kor., *Nyergutz* *Lukács* 1 kor., *Nagy* *Gábor* 4 kor., *Puskás* *Béla* 1 kor., *Magyar* *leszármazott* és pénzváltó bank *erdélyi* *rész* *főlkja* 5 kor., *Jeney* *Lajos* 2 kor., *Deuts*, *Fögel* *Antal* 1—1 kor., *Takács* 40 fill., *Gá-*

csér *Mariska*, *Világ* *Panoráma* 1—1 kor., *E. J.* 40 fill., *Stein* *Bertalan* 2 kor., *Korngut* *Mórné* 1 kor., *Kovács* *P. fia*, *Ákontz* *Sándor*, *Jeszenszky* *Ferencz* 2—2 kor., *Schöfer* *András*, *Taufer* *Dezso*, *Neuberg* 1—1 kor., *Schusztér* *Emil*, *Szántó* *Gusztáv*, *Burger* 2—2 kor., *Kónya* 1 kor., *Keresztész* *Kálmán*, *Reil* és *Tókos* 2—2 kor., *Vadász* 1 kor., *Rs.* 60 fill., *Bittó* *Rezső* 2 kor., *Fein* *Manó*, *Stief* *Ottó*, *Sárga* *János*, *Olvasztatlan* aláírás, *Matutsek* *József* 1—1 kor., *Erdélyi* *bank* és *takarékpénztár* részvény társaság 5 kor., *Farkasné* 1 kor., *Szele* *Márton* 2 kor., *Tamási* *Tamás* és *fia* 4 kor., *Stein* *János*, *Sárga* *Krisztóf* 2—2 kor., *Amirás* 1 kor., *Lakatos* *Józsefné* *Feszt* *Sándor*, *Babos* 1—1 kor., *ösv.* *Papp* *Lukácsné* 2 kor., *Alexi* *György* 1 kor., *Havas* *Ármin* 2 kor., *Stier* *Jenő* és társa, *ösv.* *Weisz* *Lipótné*, *Deuts* *Miksa* 1—1 kor., *Dr. Issekutz* *Hugó* 3 kor., *Dániel* *Antal* 1 kor., *Bányai* *Sámuel* és *fia*, *Sámson* *Jakab* 4—4 kor., *N. N.* 40 fill., *Nagy* 2 kor., *N. N.* 1 kor., *Kirsch* *Lajos* 40 fill., *Bácsenszky*, *Voith* *Miklós*, *Kondász* *Dani* *Gibbon* *Albert* 1—1 kor., *Huszni* 2 kor., *Hirsfeld* *Sándor*, *Dukesz*, *Schultz* *Rezsőné*, *Imberi* *J.* és *fia* 1—1 kor., *Blásini* *Sándor*, *Frán*-*Kis* *János* *fiat* 2—2 kor., *Tanóczy* *Kálmán*, *Koleszárné*, *Gál* *Póli* 1—1 kor., *Gajzágy* *Manó* 4 kor., *Kabós* *Erzsike*, *Krausz* 1—1 kor., *Kozel* *Józsefné* 6 kor., *N. N.* 40 fill., *Tanács*, *Olvasztatlan* aláírás, *Burnyász* 1—1 kor., *N. N.* 4 kor., *Klaszovit* 1 kor., *Pataki* 2 kor., *Ózsi* 1 kor., *De* *Gerandó* *Antonina* gyűjtőivén 17 kor., *Gombos* *Ferencz* gyűjtőivén 6 kor., 46 fillér, *Biró* *János* gyűjtőivén 20 kor., *Kikakker* *Boldizsárné* gyűjtőivén 34 kor., 20 fillér, *Kikakker* *Boldizsárné* saját adománya 10 kor., „*Újság*” kiadóihiatalának gyűjtése 62 kor., *Fogadják* a nemes szívű gyűjtők és adakozók a bizottság hálás köszönetét.

— **A ki már most előfizet az „Ellenzék”-re annak a lapot ujévig díjtalanul küldjük.**

— **Városi képviselők választása Kolozsvárt.** Két kerületben választanak holnap képviselőt. A monostori kerületben és a Hídelve két víz közti kerületben, a monostori kerület választóinak Tanács József gyógyszerész a jelöltje. Meg is fogják választani, mert a választók nagy többsége körülötte csoportosul.

A hídelvei kerületben Nagy Lajos nyug. gimn. tanárt esperest léptették fel. Nagy Lajos tanárnak ha a város fejlesztése körül egyéb érdemei nem lennének annál, hogy a Mátyás szobor létesítésének eszméjét megpendítette és 20 éven keresztül lankadatlan kitartással és buzgalommal gyűjtötte és kezelte a pénzt, mint pénztárnok, ezzel is évszázakra szóló dicsőséget szerzett a városnak. Azért a szabadelvű párt több választó tagja sajnálattal értesült, hogy Nagy Lajosnál szem-Bak Lajost is felléptették. Bak Lajos derék polgára a városnak, a ki közül más alkalommal szívesen csoportosulnának, de most az lett volna az óhajtat, hogy a Nagy Lajos munkásságát becsüljék meg azzal, hogy *öt egyhangú* jelölésben és választásban részesítsék. Miután ez nem történt meg, többen a szabadelvű párt férfiai közül tartózkodni fognak a szavazástól, mert nem akarják dokumentálni, hogy a politikai párt érdekei még ma is előbb valók, a város érdekei szolgálatánál.

A vasutasok és a hídelvei gazdák is akartak jelöltet állítani. Mindannyian azonban annak hírére, hogy Nagy Lajost felléptették, tartózkodtak a jelöléstől, és lelkességgel csatlakoztak a Nagy Lajos hiveinek a táborába.

A választási mozgalmak során az alábbi sorokat vettük:

Nyilatkozat.

Arról értesültem, hogy a hídelve-kétvízközi kerületben választás alá kerülő képviselői állásra a választók egy tekintélyes társasága igénytelen személyemet is jelölni szándékozik. Bármennyire megtisztelő számomra ez a jelölés, kénytelen vagyok polgártársaimat ez alkalommal ennek elejtésére kérni. Arra kérem választó polgártársaimat, hogy egy szívvél, egy lélekkel csoportosuljunk a Nagy Lajos személye körül. Nagy Lajos tanár urnak olyan hervadtatlan érdemei vannak az igazságos király szobrának megalkotása körül, hogy ha ezt mi nem tiszteljük, magunk előtt kell, hogy szégyenkezzünk, mert azzal a közmondással, hogy „*Meghalt Mátyás király, oda az igazság*”, a mi nem igazságos eljárásunkat fogják megbélyegezni.

Fogjunk tehát össze és hársunk el minden akadályt s válasszuk meg egyhangulag *Nagy Lajos* tanárt, a Mátyás szobor kezdeményezőjét és annak 20 év óta állandó és lelkes pénztárnokát.

Szilágyi István gépész, Erdélyrészi az gépés és gépkezelők együtlenek elnöke. Mint értesülünk, több gyűlés volt a hídelve kétvízközi kerületben. Jelölni akarták még *Molnár* *Lőrincz* lelkész és *Górnisevitz* *Feren-*ozet. Mindenki jelölt párt azonban a Nagy Lajos felléptetésének hírére vissza visszalépett s a vasutasok, iparosok, hivatalnokok és földeszek Nagy Lajos körül csoportosulnak.

— **Apróságok Széll Kálmánról.** A Magyar Nemzet legújabb száma a következő érdekes apróságokat írja a magyar miniszterelnökről: A miniszterelnök, aki elég gyakran kénytelen utazni Bécsnek és vissza, az utazásai alatt még kevesebbet pihen, mint máskor, mert ott ép olyan szakadatlanul dolgozik, mint a Házban vagy a hivatalában, és hozzá a vonat örökös rázása és zakatolása sem mozdítja elő valami nagyon az esetleges idegessége lecsillapodását.

A Ház folyosóján sietett egy izben vé-

gig a miniszterelnök, úgy d. u. 2 óra tájban, elibe toppan egy újságíró.

— Kegyelmes uram, egy rendkívül fontos kérdésben óhajtanék fölvilágosítást kapni, kérek tiz percnyi kihallgatást.

— Barátom, most lehetetlen, mert elutazom, felelt szinte röptében a miniszterelnök. De kísérjen el Kelenföldre, onnan viszszajöhet, az éppen tiz perc, addig végezhettek.

— Oh, kegyelmes uram, elkísérem tovább is, halálkodott az újságíró.

— De az nem lehet ám. Mert a következő állomás mindegyikén be fog szállani néhány ur, a kik szintén beszélni akarnak velem s a kikkel a vasuton végzem el a dolgot.

Ez az ő pihenése a vasuton. Mert a másik vonalon szakasztott ugyanaz az eset ismétlődik minden alkalommal. Egyik politikus elkíséri Érsekújvárig: a másik leskelődik rá Pozsonyban; közbe fölszál egy-egy főispán a hol lehet; a bankgassei magyar házban pedig már egész raj ember várja. Visszajövet az újságírók — a mely fürge népség mindent úgy röpködi körül, mint a darázs — kezdenek jelentkezni Marchegnél, Pozsonynál; persze Érsekújvárról ismét megrohanja már egy csapat és bebocsátatást kér, s a ki még megmaradt a mozgókon czezhből az a szabadelvű klubban leskelődik rá, mint a kánya.

— De hát ez csak nincsen így minden utazásában? — kérdm egy izben őszinte aggdóással a titkártól.

— Majdnem mindig így van. De ha mégis akad egy kis szabad ideje az uton, akkor mindig dolgozik, mert folyton van vele egy nagy csomó sürgős elintézni való.

— De hogy bírja ezt a szünetlen, pihenés nélkül való munkát? — faggattam a titkárt tovább.

— Azt nem olyan könnyű megérteni, vagy megmagyarázni, mondá a titkár. De két erős tulajdonsága van hozzá. Az egyik, hogy az étványa mindig kitűnő; a másik az, hogy a mint elfáradt és lefekszik, akár ott-hon, akár a vasuton, elalszik rögtön és alszik úgy, mint egy gyermek.

Apropos: étvágy.

Egy izben, a mikor ismét valami nagyon sürgős dolga akadt Bécsben, úgy utazott el, hogy fél 2 órakor a képviselőház üléséből ment egyenest a vasúthoz, háromnegyed 2 órakor már Ausztria relé robotgott, esti 7 óráról 10-ig dolgozott a bankgassei magyar házban, vagy talán a Burgban — 11-kor ismét felült a vonatra, reggel 8 órakor már újra Budapestben volt, 10-ig elintézte a belügyminiszterium összes sürgősebb dolgait és az ülés megkezdésekor már ismét ott ült a helyén a képviselőházban.

Ugyanaz nap este a szabadelvű klubban módfelett csodálkozott ezen a lázas gyorsaságon, szinte lélekzetfogyásig menő munkásságon mindenki, a ki csak tudott róla. A miniszterelnök csak nevetett rajta: mi van azon csodálni való? Egy kissé fáradságos, az igaz — de hát ha meg kell lenni! (S ekkor mintha sóhajtott is volna egy kissé.)

Apponyi Albert gróft, a Ház nemes-szívű elnökét mégis meghatotta, hogy ilyen lázasan kell dolgoznia és élnie annak, a ki állásuál fogva a legnagyobb ur Magyarországon.

— De hiszen — ugymond Apponyi — így még arra sem jutathott idő, hogy legalább megebédeltél, megvacsoráztál, vagy egyáltalán ettél volna?

— No, ami azt illeti... Hát mikor megtudtam, hogy el kell utaznom, odaüztem egy kis ételtel a kaszinóba. Azok aztán betettek a kocsimba egy egész sült libát hidegen és egy üveg bort. Azt én mind megettem és megittam — ennyi volt az egész.

— És te még panaszkodol?! — szölt Apponyi — s ezt olyan hangon mondta, a mely már éppen nem volt a sajnálkozás hangjának mondható.

De ha már az egészséges, hatalmas étvágyát konstátáltam, föl kell jegyeznem az igazság kedvéért azt is, hogy a miniszterelnök hatalmasan tud éhezni is. Mert akár-hányszor megtörtént már az „országjáró nagy ural”, hogy reggeltől estig nem jutott hozzá egy falat kenyérhez. Egy-egy ilyen nap, a minő pedig sok volt, és van az ő életében így szokott lefolyni. Fölteszem, hogy 9-kor reggelizett, mert tudvalevő, hogy 9—10-ig a miniszterelnökség összes előadóival dolgozik.

Tizkor a Házban van. Ha ott beszédett tartott véletlenül, azt 3 órától fogva — mert 2—3-ig még kihallgatásokat is adott — 5-ig szokta javítani, ha beszéde fontosabb természetű volt, a mikor minden szavát szeretteszójával bonczolgatják az ellenzéken és Ausztriában. Olykor bizottsági ülésbe megy, ott dolgozik 8-ig, 8-kor pontosan megjelenik a szabadelvű klubban és onnan csak 9-kor szabadul el, hogy megigye egy csésze théát, abban egyetemlegesen elfogyasztva az ebédet, oszonát és vacsorát.

— **Karácsonyi pásztorjáték.** Mint lapunkban jelezve volt a kolozsvári Szt. péteri r. kath. iskolában tegnap d. u. az iskola növendékei a Szabó intézeti leány növendékekkel együtt igen szépen sikerült pásztorjátékot rendeztek. Ugy a játék szép összhangzó előadása, mint a gyönyörű képletek

valóságos élvezetet nyújtottak a nagyszám-ban megjelent közönségnek, mely valóság-gal óvációkban részesítette a rendező taneröket. — A pásztorjáték előadását holnap vasárnap délután és újév napján megismétlik.

— **Eljegyzés.** *Csikó* Kálmán aszotrákmagyar bank kolozsvári fiókjának hivatalnoka ma tartotta eljegyzését *Kopár* Mariska kisasszonnyal, *Kopár* Gerő „Károlyina” orsz. kórházi gondnok leányával.

— **Karácsonya a Szent Antal árvaházban.** A kolozsvári Szent Antal féle gyermekmenház előjárósága az intézetben lévő huszonöt gyermek részére igen kedves és megható ünnepet rendezet karácsony első napján. Pompás karácsonyfát állítottak az intézet nagy termében, mely közül az ajándék tárgyak voltak elhelyezve. Az ünnepélyen nagyszámú érdeklődő közönség vett részt gyönyörködve az apró gyermekek örö-mén. A növekedék alkalmi énekeket adtak elő, kis verseket szavaltak, majd Pollák Lajosné a menház lelkes és fáradhatatlan elnöke osztotta ki az ajándéktárgyakat.

— **Esküvő.** Szűk családi körben szép esküvő folyt le Kolozsvárt ma déiben. Bodrogi János nagyenyedi ev. ref. gimnásiumi tanár esküdtött örök hűségét *Bartók* Rózsika k. a-nak, dr. *Bartók* György püspök fiatal és bájos leányának.

Az anyakönyv vezetőnél a szertartást Nagy Mór dr. anyakönyv vezető teljesítette. Az egyház áldását pedig Nagy Károly teologiai tanár adta a fiatal párra. Tanuk voltak: *Fekete-Nagy* *Béla* v. tanácsos, *Benedek* *Gábor* Nagy-Enyedről.

Azután a mennyasszony szülőinek a háznál ebéd volt, mely után a fiatal pár, a délután 4 órai vonattal, Nagyenyedre utazott.

— **Öngyilkos magyar mánás.** Abbázából táviratozzák az E. U.-nak, hogy ott Bethlen István gróf ma reggel agyonlőtte magát. Bethlen István gr. egy Nírályhágon tulra átszármazott gr. Bethlen családnak a sarja.

— **Eljegyzések.** *Török* *Arthur* államvasuti mérnök, Budapestén szűk családi körben eljegyezte *Pisztory Irén*t, dr. *Pisztory* *Mór* egyetem tanár leányát.

Hajdu *Sándor* Maros-Vásárhelyt eljegyezte *Szakáts* *Gabriel*lét.

Biró *Lajos* kézdívarshelyi róm. kath. főgymnáziumi tanár karácsony este tartotta eljegyzési ünnepélyét *Demjén Anna* kisasszonnyal, *Demjén* *Agoston* kolozsvári to-kintélyes polgár és törvényhatósági bizottsági tag fiatal, szép és művelt leányával.

Íjjabb dr. *Török* *István* ügyvédjelölt karácsony estéjén eljegyezte *Csernyánszki Margit* kisasszonyt, *Csernyánszki* *Lajos* kolozsvári első kárpitos és butoraktáros törv. h. bizottsági tag fiatal és bájos leányát. Az eljegyzés szűk családi körben folyt le.

Hunald *Lajos* dr. kolozsvári ügyvéd f. hó 25-én eljegyezte *Herz* *Mór* leányát *Matild*ot.

— **Új jószágigazgató.** *Albert* *Dénes*, ki a magyarországi unitárius egyház jószágainak huzamos ideig jószágigazgatója volt, ezen tisztétől megváltik 1902. év végével. Az E. K. Tanács decz. havi gyűlésében a püspök méltányló szavai és indítványa alapján jegyzőkönyvi elismerést nyilvánítt *Albert* *Dénes*nek buzgó szolgálatairól s kérte, hogy gyakorlati tapasztalataival támogassa az egyházat ezután is. Ezzel kapcsolatban a lemondásáról megíresedett jószágigazgatói állásra meghívták *Szentiványi* *István* birtokos és szakképzett gyakorlott gazdát ki, a megbízást elfogadta s az új évben a jószágok vezetését átveszi.

— **Major táncmester** a mult estű-törtőkre hirdetett összgyakorló estélyét ma szombaton, 27-én tartja meg. Hat órától nyolczig rendes óra.

— **Egy ügyes fodrásznő** ajálkozik uri házakhoz fésűlni, ki nem csak az utolsó modern divat, hanem mint volt színházi fodrásznő, estélyokra, bálokra és műkedvelő előadásokra maszkírozást is előállal jutányos árak mellett. Címe: *Özv. Szolnay* *Fereneczné* női fodrásznő *Wesselyényi* *Miklós* volt (Hid)-uteza 25. sz.

Mulatságok.

Szilágy-Csehbán 1903. évi január hó 3-án a községháza disztermében jótékonycélu táncszal egybekötött zártkörű hangverseny rendeztetik.

A kolozsvári iparos egylet saját háza és felerészben a kolozsvári iparos menház-egylet alapítóje javára 1903. január hó 10-én és február 14-én saját házánál *Mátyás* király-tér 23 szám zártkörű házi-estélyt rendez.

Gyászrovat.

Özv. *Lukács* *Lászlóné*, volt cs. kir. huszárfőhadnagy, 1848/49-es honvéd huszár százados özvegye f. hó 23-án 88 éves korában elhunyt. Az elhunytat *Visky* *Imre*, városunk polgára családja és gyermekei, unokái és dedunokái gyászolják. A boldogultat f. hó 25-ikén helyezték örök nyugalomra a kolozsvári köztemetőben.

Szerkesztőségi üzenet.

K. Gy.-nek Helyben. Az unitáriusok ünnepi istentiszteleteiről a sorrendet azért nem közölhetük, mert nem juttatták a kezünkhez. Mi kértük a beküldést. Meg is ígérték. Sajnos, sem írásban sem telefonon nem közölték velünk. A híveket, úgy lát-szik, nem akarták előre tájékoztatni az istentiszteletek sorrendjéről.

Jótékony-ság.

Nyilvános köszönet. A Szt. Antal árvák részére Kolozsvárt létesített Szt. Antal gyermekmenház javára f. évi július hótól kezdődőleg mai napig következő adományok folytak be: K. B. grófné 100 kor., Névtelen 50 kor., Dr. T. I.-né havonta 4 kor., P. K. havonta 1 k., *Fenichel* *Salamon* 5 korona, *M.-né* *Telcsről* 2 kor., K. F. 1 kor., dr. *Hevesi* *Imrén* 10 kor., *Kriszán* *Péter* 4 kor., M. J. Sz.-Udvarhely 4 kor., K. B. grófné 4 kor., br. *Wesselyényi* *Miklós* 100 kor., Névtelen 10 kor., W. J. 10 kor., P. C. 10 kor., V.-né 2 kor., *Komjanszky* *István* gyűjtése Máv. alkalmazottai közt 53 kor. 60 fillér és külön 14 korona. Külön az árvák részére felállítandó karácsonyfára, illetve a karácsonyi ünnepnek alkalmával adományoztak: B. A.-né 3 kor., dr. *Szabados* 1 kor., *Bárá* *Bánffy* *Erősné* 10 kor., Egy névtelen jótévtő 100 kor., Br. H. K.-né 10 kor., P. A.-né 4 kor., B. E. grófné 20 kor., Özv. W. Fr.-né 20 kor., Haas *Jánosné* 10 kor., Gr. K. B. V. 10 kor., Özv. J. G.-né 2 kor. Többen küldtek az árvák részére élelmi cikkeket a karácsonyfára czukorkákat, gyertyát, játékszer-eket stb. Mindezekért hálás köszönetet a menedékházat kezelő bizottság és kívánja, hogy ezen nemesszívű adakozóknak a jó lsten áldása pótolja vissza kegyes adomá-nyaikat. A Szt. Antal gyermek menedékház kezelő bizottsága nevében: *Pollák* *Lajosné* elnök. *Petrán* *Józsefné* pénztárnok.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefontudósításai és sürgőnzlevelei.

A trónörökösné szökése.

Budapest, decz. 27.

Genfből sürgőnyzik:

Lachenal ügyvéd nyilatkozatot tesz közzé az itteni lapokban. Kijelenti, hogy a trónörökösné tettét jól megfontolta, mielőbb elhagyta az udvart.

1344—1902. vhtó

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbírósnak 1902. évi V. Sp. 583/2. számú végzése következtében Molnár Sándor ügyvéd által képviselt Magyarországi unitárius egyház javára Klein Dávid ellen 199 kor. 94 fill. s jár. erejéig 1902. évi szept. hó 12-én fogantatosított biztosítás végrehajtás utján lefoglalt és 1500 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m. bórúru nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbírósa 1902. évi V. Sp. II. 573/4. számú végzése folytán 199 kor. 94 fill. tőkekövetelés ennek 1902. évi július hó 1 napjától járó 5 százalék kamatai, és eddig összesen 67 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt Kossuth Lajos-utcában 7. sz. alatt lévő üzletben leendő eszközzésére 1902. évi december hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1902. évi december hó 19. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

1461—1902. Szrbtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbírósnak 1902. évi V. Sp. II. 647/2. számú végzése következtében Molnár Sándor ügyvéd által képviselt Magyarországi unitárius egyház javára Klein Dávid ellen 199 kor. 94 fill. s jár. erejéig 1902. évi október hó 15-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 2500 kor-ra becsült következő ingóságok u. m. bórúru nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbírósa 1902. évi Sp. II. 649/2. számú végzése folytán 199 kor. 94 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi október hó 1 napjától járó 5 százalék kamatai, és eddig összesen 67 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt alperesnek Kossuth Lajos-utcában 7. sz. alatt lévő üzletben leendő eszközzésére 1902. évi december hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1902. évi december hó 19. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

1495—1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1902. évi 10481. számú végzése következtében Dr. ifj. Sipos Gábor ügyvéd által képviselt kolozsvár-megyei takarékpénztár javára Hugyesz Károly, Kilin György, Bágyay Károly ellen 150 K. s jár. erejéig 1902. évi nov. hó 8-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 821 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m. butor szekér, tehát, szóna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbírósa 1902. évi V. I. 1440/2. számú végzése folytán 150 kor. tőke-

1—1

követelés és ennek 1902. évi július hó 4. napjától járó 6 százalék kamatai, egyharmadszázalék váltódíj és eddig összesen 69 kor 76 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt Kapás-utca 3. sz. Pata-utca 138. sz. alatt alperesek lakásán leendő eszközzésére 1902. évi december hó 29-ik napjának délelőtti órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1902. évi december hó 15. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 1308—902. bir. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1902. 10207. számú végzése következtében Dr. Weisz Miksa ügyvéd által képviselt Régeni György javára Aray Endre ellen 66 kor. 18 fill. s jár. erejéig 1902. évi október hó 16-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 1033 kor-ra becsült következő ingóságok u. m. butor és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bíróság 1902. évi VI. 1423/1. sz. végzése folytán 66 kor. 18 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi augusztus hó 30 napjától járó 6 százalék kamatai egyharmadszázalék váltódíj és eddig összesen 40 kor. 96 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt Veselényi Miklós-utca 5. sz. a. leendő eszközzésére 1902. évi December hó 29-ik napjának délelőtti fél 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1902. évi decz. hó 14. napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet
Kolozsvárt, Szentegyház-utca 3. szám.
1902. december 21-től december 31-ig.

Látogatás**New-Yorkban.**

Uj sorozat minden vasárnap.

Minden nap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is)
reggel 10-től 12-ig délután 2—10.

1182. 70—x. **Az igazgatóság.**

Friss hall! Széchenyi-tér 13.

Hajnal J. halárlulása

most Széchenyi tér 12. sz. alatt van.

Mint az előbbeni években, úgy most is a be-következendő ünnepekre ajánlja friss **Fogas, Kossage, Harosa, Ponty** stb. halait.
Rendelmények úgy mint eddig a legpontosabban és a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Becses pártfogást kér tisztelettel

Hajnal J.

Széchenyi-tér. 12.
Telefon 401.

Zongorák,

Hangszerek
bérbe
kiadatnak.

Pianinok, Harmoniumok és
Czimbalmok gyári áron és
részletfizetésre is kaphatók.

Hangolást és javítást egy hely-
ben, mint vidéken elfogad és
pontosan szállít: 1282 8—10

TRISKA J.

Erdély legnagyobb
rakára.

KOLOZSVÁR, Sétatér-u., saját ház.

Laskai Ferencz és fia

KOLOZSVÁRT

Kossuth Lajos-utca 7. szám.

Saját készítményü

**paplan, matracz és
ágyhuzatok**

**raktára, nagy választék
paplan szövetek és lepedő
vásznakban. Elvállalunk régi
paplanok újja alakítását.**

Lakatos József

Koronás áruháza!

TUDÓSÍTÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű vevő közönségnek becses tudomásul adni, hogy az idényben is mint minden más éveken keresztül a legnagyobb gyermekjáték áruk választékával rendelkezem és a mi a legkönnyebb, az áruk ki-vannak állitva és minden egyes darabon az ár ki van füg-gesztve, a mennyiben a b. vevő közönségnek könnyebb elhatározására szolgál és azonkívül ajánlom az üzletemben levő összes

Karácsonyi és ujévi árucikkjeimet,

ugy mint plus albumok, varró dobozok, levél mappák, szin-házi látesővek, érez nippek, szoba diszek, porcellán disz-művek stb. előnemsorolható ujdonságok, valamint czipő és sárczipőkben a legjobb minőségűek, férfi és női nyakken-dőkben számtalan ujdonság, gallérok, kézelők, női salken-dők, papir kosarak, munka kosarak, dohányzó asztalok, utazó bőröndök és bőr áru galanteri, valamint összes bijoteri, gombok, függők, meltük, jujuk, ugyszintén 500 ujdonság levelező lapokban 10 darab 50 fillér, valamint karácsonyi és ujévi üdvözlő kártyák. A b. vevő közönség pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

LAKATOS JOZSEF.**Lakatos József**

Koronás áruháza!

Deák Ferencz-utca 13. sz.

Kolozsvár,

KÁLLAI LAJOS

BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 50. szám.

Ajánlja legjobb gyártmányú, villamos öngyújtóval ellátott benzín motor és villamos

Benzinlokomobil cséplőkészleteit

lőhere hűvelgőzővel, valamint spirítus motorjait gazda-sági ipari és malom célokra.

Az 1092-ben ren-dezett pozsongi or-szégos mezőgazda-sági kiállítás-on motoraink új és figyelemre méltó jelzővel, 2 oklevél-lel s egyéb gazda-sági gépeink 6 ok-levéllel lettek ki-tüntetve.

A jelenkor legtekélyesebb motor cséplő-levéllel lettek ki-tüntetve.

Legkedvezőbb fizetési feltételek és teljes jótállás legol-csób és biztos üzemért. — Egyedül létező legújabb találmány. **Önműködő ellenőrző és biztosító szelep.** A főtengely önműködő körösen olajozásra van be-rende-zve, miáltal az egész cséplési idény alatt csak egy-szer látandó el olajjal. A motorok menet közben gyors vagy lassú járatra beállithatók. Legújabb motorcséplő-készlettelmél fűtő vagy gépész teljesen felesleges. Ben-zinlokomobilok szabadalmazott kettős tisztítóval gyors-csapágyak állandóan üzemben láthatók Budapest Gyár-utca 50. Legújabb motorjaim terjesztése érdekében gőzgépeket esetleg cserébe vétetnek. Az Országos Gazda-sági Egyesület hivatalos lapja „Közlelet” 1902. október 11-én a következőket közli a pozsongi kiállításra vonat-kozólag: „Kállay Lajos motortelepe két igen jól működő, szerkezetben nagyon egyszerű benzinmotort mutatott be, melyek egyszerre 6 különféle cséplőgépet hajtottak. E motorok ujdonság számba mentek.

Külön gazdasági géposztály.

Legújabb verőlécező gőzcséplő készletek, nagyobb órló és daráló malmok, szabadalmazott duplagolyós csapágy kettős tisztító járgányos cséplőkészletek, bámu-latos könnyű járatra 2—3 lőerőre berende-zve. — Vető-gépek, aratógépek, daráló és minden egyéb gazdasági gépek. — Aratógépek és költségvetés ingyen és bérmentve. Beérkezett bizonyítványok tanúsága szerint fenti czég benzinmotor cséplőkészletei és egyéb gazdasági gépei ki-tűnő sikerrel vannak az ország minden részében üzemben.

Kolozsvári képviselet:

Babos és Társa czég

3—26

Kolozsvárott.